
BILAGA 4

Förslag till skyddsföreskrifter till vattenskyddsområde för Mariedamm vattentäkt

Allmänna upplysningar i anslutning till skyddsföreskrifterna

Olycka

Om en olycka inträffar i vattenskyddsområdet och det finns risk för läckage eller annan typ av förorening ska du genast ringa SOS Alarm 112.

Miljöbalkens allmänna hänsynsregler

I miljöbalkens 2 kap. finns allmänna hänsynsregler som bl.a. innebär att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidtar en åtgärd skall utföra de skyddsåtgärder, iakta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Detta innebär att om en yt- eller grundvattentillgång utnyttjas eller kan antas komma att utnyttjas för vattentäkt, är alla som vill bedriva sådan verksamhet eller vidtaga sådana åtgärder i vatten eller på land som kan skada vattentillgången skyldiga att vidta de skyddsåtgärder, tåla de begränsningar av verksamheten och iakta de försiktighetsmått i övrigt som skäligen kan fordras för att förebygga eller förhindra skadan.

Tillsynsmyndighet

Länsstyrelsen i Örebro län fastställer vattenskyddsområdet och skyddsföreskrifterna. Enligt miljötillsynsförordningen 2011:13 är därmed länsstyrelsen tillsynsmyndighet. Efter framställning av kommunfullmäktige får dock länsstyrelsen överlåta tillsynsansvaret åt den kommunala nämnd som handlägger miljöfrågor.

Spridning av kemiska bekämpningsmedel

I Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övriga hantering av växtskyddsmedel, NFS 2015:2, finns föreskrifter om användning av bekämpningsmedel inom vattenskyddsområde. Kommentarer och anvisningar till hur föreskrifterna ska tillämpas finns i Vägledning om tillämpning av Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2015:2) om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel.

Hantering av brandfarliga vätskor

I Naturvårdsverkets föreskrifter, NFS 2021:10 om skydd mot mark- och vattenföroreningar vid lagring av brandfarliga vätskor, (samt eventuellt senare uppdaterade versioner), ställs särskilda krav inom vattenskyddsområde.

Ersättning

Bestämmelser om ersättning för intrång i pågående markanvändning m.m. finns i 31 kap., miljöbalken. En fastighetsägare eller innehavare av särskild rätt till fastighet kan ha rätt till ersättning om föreskrifterna avsevärt försvårar pågående markanvändning. Detsamma gäller om mark tas i anspråk. Talan om ersättning eller krav på inlösen skall väckas hos miljödomstol inom ett år från det att det beslut på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft.

Skyddsföreskrifterna och övrig lagstiftning

Skyddsföreskrifterna meddelas med stöd av 7 kap. 22 § miljöbalken och har utformats med skyddsbehovet för Mariedamm vattentäkt. Föreskrifterna är i många avseenden en tillämpning och uttolkning av miljöbalkens intentioner som de uttrycks i miljöbalkens allmänna hänsynsregler (2 kap. MB). I vissa fall kan dock föreskrifterna leda till ett större krav på försiktighet än vad som följer av miljöbalkens allmänna hänsynsregler.

Ny lagstiftning eller bestämmelser enligt förordningar, som fastställts efter beslutsdatum för dessa föreskrifter och som utökar skyldigheterna inom här aktuellt skyddsområde, gäller utöver här meddelade föreskrifter.

I föreskrifterna anges även under rubriken *Generella bestämmelser* hänvisningar till samt referat av viss annan lagstiftning med mera som gäller inom skyddsområdet.

FÖRSLAG TILL SKYDDSFÖRESKRIFTER

§1 Definitioner

Med *hantering* avses i dessa föreskrifter en verksamhet eller åtgärd som utgörs av tillverkning, bearbetning, behandling, förpackning, förvaring, transport, användning, omhändertagande, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse och därmed jämförliga förfaranden.

Med *brandfarlig vätska* avses vätska som har en flampunkt som inte överstiger 100 C.

Med *fordonsvrak* avses fordon som med hänsyn till sitt skick, den tid under vilken det har stått på samma plats eller andra omständigheter måste anses övergivet och som uppenbarligen har ringa eller inget värde.

Miljöfarlig verksamhet definieras i 9 kap. miljöbalken

Med *befintlig verksamhet* avses den verksamhet som bedrivs när dessa föreskrifter träder i kraft.

Med *tyngre arbetsfordon och arbetsmaskiner* avses arbetsfordon och arbetsmaskiner med en tjänstevikt över 3,5 ton.

Med *normalt husbehov* avses i dessa föreskrifter hantering av enstaka förpackningar av de största storlekarna man som enskild konsument kan köpa i detaljhandeln samt hantering av stallgödsel upp till 2 m³ vid ett och samma tillfälle.

Kemiskt bekämpningsmedel definieras i 14 kap. miljöbalken.

Med *rensning* avses att öka avvattningsförmågan genom åtgärder som ändrar djup och/eller läge i befintliga diken. Slätter eller kantskärning ingår inte i begreppet rensning och inte heller åtgärder som genomförs för att bibehålla dikets normala avvattningsförmåga.

§2 Petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor

Generella bestämmelser: För hantering av petroleumprodukter skall iakttas vad som gäller enligt miljöbalken samt Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor (NFS 2021:10) samt därtill hörande vägledning.

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	<p>Hantering av petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor i större mängd än 50 liter får inte förekomma utan tillstånd.</p> <p><i>Undantaget från krav på tillstånd är:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -befintlig hantering av petroleumprodukter för uppvärmning av bostads- och jordbruksfastigheter. -transport av petroleumprodukter på väg. -drivmedel och andra petroleumprodukter i fordon (inkl. båt och arbetsmaskiner) nödvändiga för fordonets drift. Undantaget gäller inte för fordonsvrak.	<p>Hantering av petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor i större mängd än 150 liter får inte förekomma utan tillstånd.</p> <p><i>Undantaget från krav på tillstånd är:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -befintlig hantering av petroleumprodukter för uppvärmning av bostads- och jordbruksfastigheter. -transport av petroleumprodukter på väg. -drivmedel och andra petroleumprodukter i fordon (inkl. båt och arbetsmaskiner) nödvändiga för fordonets drift. Undantaget gäller inte för fordonsvrak.

§ 3 Kemiska bekämpningsmedel

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	<p>Spridning av kemiska bekämpningsmedel kräver tillstånd.</p> <p>Jord- eller vattenslagning av med bekämpningsmedel behandlade plantor är förbjuden.</p> <p><i>Undantaget från krav på tillstånd är:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - hantering av kemiska bekämpningsmedel klass 3.	<p><i>Samma som primär skyddszon.</i></p>

§4 Tåktverksamhet och andra schaktningsarbeten

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	<p>Nytablering av materialtåkt (grus-, ler-, bergtåkt eller liknande) är förbjuden.</p> <p>Schaktningsarbeten och borring djupare än 1 meter eller schaktningsarbeten större än 200 m³, muddring, rensning, borring, pålning, spontning och schaktfritt ledningsbyggande får inte utföras utan tillstånd.</p> <p><i>Undantaget från krav på tillstånd är:</i></p> <p>- schaktningsarbeten, muddring, rensning, borring, pålning, spontning och schaktfritt ledningsbyggande med handhållet redskap.</p>	<p>Nytablering av materialtåkt (grus-, ler-, bergtåkt eller liknande) är förbjuden.</p> <p>Schaktningsarbeten och borring djupare än 1 meter eller schaktningsarbeten större än 200 m³, muddring, rensning, borring, pålning, spontning och schaktfritt ledningsbyggande får inte utföras utan anmälan.</p> <p><i>Undantaget från krav på anmälan är:</i></p> <p>- schaktningsarbeten, muddring, rensning, borring, pålning, spontning och schaktfritt ledningsbyggande med handhållet redskap.</p>

§5 Miljöfarlig verksamhet

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	<p>Nytablering av miljöfarlig verksamhet enligt 2-32 kap. miljöprövningsförordningen (2013:215 och eventuella senare ändringar) får ej förekomma utan tillstånd.</p>	-

§6 Uppställning av tyngre arbetsfordon och arbetsmaskiner

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	<p>Uppställning under fler än ett dygn i sträck av tyngre arbetsfordon eller arbetsmaskiner får inte förekomma utan tillstånd.</p>	-

---

§7 Allmänna bestämmelser

a. Ikraftträdande

Skyddsföreskrifterna gäller från den tidpunkt vattenskyddsområdet inrättas. Enligt 7 kap. 22 § miljöbalken skall skyddsföreskrifterna gälla från denna tidpunkt även om de överklagas.

Följande gäller för befintliga verksamheter som antingen omfattas av tillstånds- eller anmälningsskyldighet enligt dessa föreskrifter men inte omfattas av tillstånd eller har anmälts enligt äldre föreskrifter: Trots att tillstånds- eller anmälningsskyldigheten införs får verksamheterna fortsätta intill dagen ett år efter länsstyrelsens beslut. Därefter får verksamhet som omfattas av tillstånds- eller anmälningsskyldighet bedrivas endast om den som bedriver verksamheten senast den dagen har lämnat in en ansökan om tillstånd respektive gjort en anmälan till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

b. Tillstånd och anmälan

Ansökan om tillstånd samt anmälan enligt föreskrifterna skall göras till den kommunala nämnd som handlägger miljöfrågor. Därvid kan nämnden föreskriva villkor för verksamheten. En förutsättning för tillstånd är att verksamhetsutövaren kan visa att verksamheten kan utföras utan risk för skada för yt- eller grundvattenförekomsten. Innan beslut meddelas skall nämnden höra vattentäktens huvudman. Anmälan skall göras senast 6 veckor innan anmälningsskyldig verksamhet påbörjas.

Tillstånd eller anmälan enligt dessa skyddsföreskrifter krävs inte för verksamheter som skall tillståndsprövas enligt 11 kap. (vattenverksamhet) miljöbalken eller enligt förordning utfärdad med stöd av detta kapitel i miljöbalken.

c. Dispensmöjligheter

Om det finns särskilda skäl får länsstyrelsen i Örebro län meddela dispens från föreskrifterna. Innan ett dispensbeslut meddelas skall länsstyrelsen höra vattentäktens huvudman samt den kommunala nämnden för miljöfrågor. En dispens kan förenas med villkor.

d. Vattentäktsverksamhet

Föreskrifterna utgör inte hinder mot den hantering och de verksamheter och åtgärder som är nödvändiga för vattentäktens bedrivande. Generellt undantag från föreskrifterna vad avser tillstånd, anmälan och dispens från skyddsföreskrifterna gäller för arbeten som vattentäktens huvudman utför för utbyggnad, drift, underhåll med mera.

e. Skyltning

Vid väg där gräns till skyddsområdet går och invid vägar som passerar genom området skall skyltar sättas upp som utmärker vattenskyddsområdet. Huvudmannen ansvarar för att vattenskyddsområdet utmärks med skyltar.

För uppsättande av skyltar för utmärkning av vattenskyddsområde, inom ett avstånd av 50 meter från vägområdet, krävs enligt 46 § väglagen länsstyrelsens tillstånd.

Där petroleumprodukter eller andra brandfarliga vätskor (se § 2) hanteras, skall skylt uppsättas som erinrar om vattenskyddsområdets existens. Skyltarna tillhandahålls av huvudmannen.

f. Överträdelse och påföljd

Överträdelse av skyddsföreskrifter kan medföra straffansvar enligt 29 kap. 2 och 2 a §§ miljöbalken (1998:808).